

HÅFVA, v. a. 1. Taga, fånga, upphämta med häf.

HÅFVOR, f. 1. pl. (af *Hafva*) Tillhörigheter, egendom. *Alla mina h. Mina ringa h. Lyc-kans h.*, hvad lyckan beskär: rikedom, makt och ära.

HÅG, m. sing. (i fornspråket *Hugr*, i äldre språket *Hug*) 1) Sjal, sinne. *Mörk i h-en*, vid dåligt lynne, bedröfvad, svärmodig, förtviflad. *Vända sin h. till Gud, till arbete*, vända sina tankar, sitt hjerta till Gud, taga sig till att arbeta. *Fästa sin h. vid*, sina tankar, sitt hjerta vid. *Ha något i h-en*, i tankarna, i sinnet. *Ha Gud i h-en*, tänka på Gud. *Slå ur h-en, vända sin h. ifrån*, vända sina tankar, sitt hjerta från, ej mer tänka på, afstå från ett beslut, ett förslag, upphöra att hoppas, åtrå. *Det ligger mig i h-en*, det föresväfvar mina tankar. *Det rann honom i h-en*, föll honom i sinnet. *Leka för ens h., leka en i h-en*, på ett lockande sätt föresväfva ens tankar. *Komma i h.*, se *Hågkomma*. — 2) Lust, bøjelse. *Hafva h. för något. Om h-en faller på honom. Jag bytte om h. och om sinn.*

HÅGAD, a. 2. (egentl. part. pass. af *Hågas*) Som har håg för, lust till något. *Jag är icke h. att gå ut. Det är jag icke h. för. Om du är h., så gå vi ut.* — *Syn.* Böjd, Benägen, Fallen, Sinnad, Disponerad.

HÅGAS, v. d. 1. Se *Hågfällas*.

HÅGFULL, a. 2. Som har mycken håg för, god lust till något.

HÅGFÄLLAS, v. d. 2. Känna sig hågad, hafva håg, lust. *H. att göra något. H. för något.*

HÅGKOMMA eller **IHÅGKOMMA**, v. a. 3. (böjes som *Komma*) 1) Återkalla i minnet. *Jag har glömt hans namn, men jag skall försöka att h. det.* — *Syn.* Påminna sig, Erinra sig. — 2) Bevara, bibehålla, hafva i minnet. *Har ni glömt händelsen? Nej, jag h-mer den ganska väl.* — *Syn.* Minnas, Påminna sig. — 3) (fig.) Genom ynnestprof visa, att man har någon i minnet. *H. någon med en gåfva, ett pastorat, en orden, en nådebevisning.* — *H. sig*, v. r. Uppfylla pligt, skyldighet; iakttaga, hvad man bör; ej försumma sig, ej glömma, hvad man ämnat, velat, föresatt sig. — *Komma ihåg* och *Komma ihåg sig* brukas äfv. och nästan oftare. — *Hågkommande*, n. 4.

HÅGKOMST, c. 3. 1) Återkallande i minnet. *Vid h-en af denna händelse.* — *Syn.* Erinring, Minne. — 2) Bibehållande i minnet. *H-en af hennes drag har alltid följt mig.* — *Syn.* Minne. — 3) Bevägen åtanka. *Jag anbefaller mig i er h.* — 4) Uppfyllande, iakttagande af pligt, o. s. v. *H-en af pligt, af hvad man bör göra.*

HÅGLÖS, a. 2. Utan håg och lust, trög. *En h. människa, skolgosse.* — *Håglöshet*, f. 3. — *Håglöst*, adv.

HÅKEN, håk'n, se *Hin*.

HÅL, n. 5. 1) Öppning af större eller mindre vidd tvärs igenom en kropp, eller blott på ytan. *Borra h. i ett bräde. Bryta h. genom en mur. Slå, sticka, göra h. på, i något. Sticka h. på en tunna. Ha h. på armbågarna, på strumporna, på kappan. Falla och slå h. i hufvudet. Rivna h. på skinn.* *Det har gått h. på bölden. H. i kinden*, liten grop i k. (Fig. fam.) *Få h. på någon*, få någon fast, komma i tillfälle att tukta, straffa, vedergälla någon. *Han har alltid h. att krypa i, har alltid en plugg för hvart h.*, saknar aldrig undflykter. — 2) (fam.) Elakt, otäckt ställe, fängelse, liderligt hus, dåligt värds-

hus, usel krog, o. s. v. — 3) (mål.) Ställe på en tafla, der målaren lagt några i svart fallande massor och oriktigt använt dem, isynnerhet på förgrunden.

HÅL, a. m. (sjöt.) *H. sjö*, hög sjö.

HÅLA, f. 1. 1) Ihåligt rum, större eller mindre, under jordytan, antingen stängt eller genom helt tränga öppningar tillgängligt. *H., der ett vilddjur har sitt bo.* — Bildar sammansättningarna *Jordhåla*, *Röfvarhåla*. — *Syn.* Kula, Grätta. — 2) (fam.) Usel stad, köping eller by.

HÅLBORR, m. 2. Borr att borra hål med.

HÅLE, hå'le. *Hin h.*, den onde, djefvulen.

Anm. Tros i allmänhet vara det samma som *Hin Härde*; men *lhre* förmodar på goda skäl, att ordet är ett vrängdt uttal af *Hin Oholde*, d. v. s. den ohulde, omilde, således d. s. s. den onde.

HÅLGLAS, n. sing. koll. Benämning, som inbegriper alla sorter glaskärl.

HÅLIG, a. 2. Som har flera hål, full af hål.

HÅLIGHET, f. 3. 1) Egenskapen att vara hålig. — 2) Grop, fördjupning. — 3) Ihåligt rum, t. ex. i någon del af kroppen.

HÅLJERN, n. 5. Ett slags hopböjd mejsel, hvarmed slås hål.

HÅLK, m. 2. (af *Hål*) 1) Ring af metall, hvarmed någonting omslutes och befästes, t. ex. skafvet till ett verktyg, ändan af en käpp, o. s. v. — 2) Mindre, smalt och rundt kärl, hvori knådad deg lägges till jäsnung. — 3) (fig. fam.) En, som är omätlig i mat och drick. — 4) Se *Armhålk*, *Byxhålk*. — 5) Ett slags jagtredskap, som begagnas till fångst af flera slags djur, bestående af fyra hopslagna bräder, med ett tätt galler af tjock järntråd i framändan och en fallucka i bakre ändan. — 6) Ett slags större fartyg, som begagnades på 1500-talet. — 7) (bot.) Se *Tåtel*.

HÅLKA, v. a. 1. Göra ihålig. *H. úr, út*, se *Urhålka*, *Uthålka*.

HÅLKAKA, f. 1. Kaka af groft bröd, med hål i midten.

HÅLKFIL, m. 2. Fil, hvarmed prydnader andringas på knifhålkår.

HÅLKMEJSEL, m. 2. pl. — *mejslar*. Mejsel att göra uthålkningen på en böss-stock, hvori pipan hvilar.

HÅLKORALL, m. 3. (nat. hist.) Slägte af Korallpolyter, som bildora bankar, klippor och hela öar i hafvet. Millepora.

HÅLKÄL, hå'ltjäl, m. 2. (byggn. k.) Inböjd list.

HÅLKÄLHYFVEL, m. 2. pl. — *hyftar*. Hyfvel, hvarmed hålkäl göres.

HÅLL, n. 3. 1) Tag, hvarigenom man håller någon fast. *Få h. på någon*, fasttaga, gripa; (fig.) hämma, hejda, tillbakahålla någon. (Fig. fam.) *Der är intet h. på honom*, han är otoglad, oergerlig; man kan ej styra honom. — *Syn.* Tag. — 2) Ställe, der man håller, rastar. *Der är vårt vanliga h. på vägen till Upsala.* — *Syn.* Rastställe, Hvilställe. — 3) Ställe, der ombytesthåstar hållas vägfärande tillhanda. *Skjutsa från ett h. till ett annat.* — *Syn.* Skjutsställe, Skjutsombytte. — 4) Vägen emellan tvenne skjuts- eller hviloställen. *Vi hade redan kommit ett h. förbi Upsala. Resa långa h.* — *Syn.* Skjuthåll. — 5) Ombytesthåstar, som på ett skjutsställe, en gästgifvargård, efter tur hållas resande tillhanda af trakten's inbyggare. *H-et har gått ut*, alla hållhåstarne äro upptagne af ankomna resande. *Hvem har h-et?* hvems tur är det att hålla skjuthåstar vid gästgifvaregården? — *Syn.* Hållhåstar. — 6)